

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК
ТВОРЧОЇ
ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 9

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 9

Рівне – 2023

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік Національної академії наук вищої освіти України, проректор з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Джус О.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Рибалко Л.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Прокочук В.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Добровольська Р.О. – доктор філософії PhD, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Клепар М. В. – заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Лупаренко С.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 27.04.2023 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2023. – Вип. 9. – 172 с.

ISBN 978-617-8260-05-7

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Останчук М.М., Никон О.К.</i> Формування професійної мотивації навчання як фактор активізації творчої діяльності студентів.....	5
<i>Заходякін О., Козак І.</i> Методичні засади розвитку музичної пам'яті піаністів в процесі фортепіанної підготовки.....	11
<i>Крижановська Т.І., Маєвська О.В.</i> Методичні аспекти процесу формування початкових акомпаніаторських навичок учнів-піаністів ДМШ.....	16
<i>Онищук В.І., Сметана О.П.</i> Удосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів у форматі дистанційного навчання.....	25
<i>Смик Л., Цюлюпа Н.</i> До питання розвитку поліфонічних умінь в учнів дитячих музичних шкіл.....	32
<i>Стецюк М.В., Крусь О.П.</i> Методи розвитку творчих здібностей учнів-піаністів дитячої музичної школи.....	37

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Єгоров В.С.</i> Конволюційні ревербератори у сучасній звукорежисурі.....	45
<i>Іваник Н.М.</i> Таїнство шлюбу як складова культурної обрядовості української православної традиції в її музично-естетичному вимірі.....	53
<i>Ковлева М.</i> Шляхи становлення та розвитку професійної бандурної школи в Україні.....	67
<i>Якимчук С.Н., Лахтюк А.Р.</i> Вокально-хорова творчість композитора Бориса Лятошинського першої половини ХХ століття (на прикладі кантати «Заповіт»).....	73
<i>Даюк Ж., Остапик Н.</i> Дитяче фортепіанне мистецтво у творчості українських композиторів.....	80
<i>Павлице Т.І., Мазур Д.В., Заходякін О.В.</i> Історико-теоретичний аспект розвитку сопілкового інструментарію.....	85
<i>Рокищук І., Дубовик О.</i> Генеза науково-технічної революції та інформаційного суспільства.....	94
<i>Сверлюк Л., Сян Шуай.</i> Використання фольклорних традицій в українській естрадній музиці.....	104
<i>Столярчук Б.Й.</i> Історія кафедри музичного фольклору і її роль у відродженні української культури.....	110
<i>Турко Н., Грушовець А.</i> Зародження та розвиток жанру «фортепіанна мініатюра» в музичному мистецтві.....	116

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Брень О.В.</i> Розвиток співацьких навичок у дітей дошкільного віку засобами ігрових технологій.....	123
<i>Гаврилів М.С., Гумінська О.О.</i> Методи спілкування, взаємодії, співпраці на уроці музичного мистецтва.....	130

<i>Денисюк Н.М., Гумінська О.О.</i> Сучасний досвід застосування Орф-підходу на музичних заняттях в ЗДО	138
<i>Крижановська Т.І., Карпова А.О.</i> Художній розвиток підлітків в умовах діяльності мистецьких гуртків	146
<i>Кондрачук Д.Р.</i> Організація інструментального музикування в процесі музично-творчого розвитку дошкільників	155
<i>Крет М.В., Левчук Н.О.</i> Музично-етичний досвід, як чинник формування морального світу молодших школярів	162
Про авторів	168

ВИКОРИСТАННЯ ФОЛЬКЛОРНИХ ТРАДИЦІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ЕСТРАДНІЙ МУЗИЦІ

Анотація. Сучасна масова музика належить до помітних явищ музичної культури України останні десятиліття XX і початки XXI століття. Характерною ознакою даного періоду стало звернення до фольклорних витоків. Все більше з'являється ансамблів і сольних виконавців, творчість яких синтезує її музичний фольклор в різних стилєвих напрямках масової музичної культури. Ці музиканти представляють Україну в ближньому і дальньому зарубіжжі, їх композиції транслюються по радіо, телебаченням. Доказом перспективності їх роботи служить також і велика затребуваність цієї музики: популярність концертів і виступів, тиражі аудіопродукції, високий рейтинг в хіт-парадах, згадки в засобах масової інформації.

Потреба в національній самобутності робить необхідним і важливим вивчення всіх граней вітчизняної музичної культури минулого і сьогодення. У цьому ракурсі представляє безперечний інтерес галузь взаємодії українського фольклору з сучасною світовою джазовою, рок і поп-музикою.

Серйозне вивчення вітчизняної джазової, рок- і поп-музики актуалізується недостатністю поглиблених досліджень в даній галузі, переважанням поверхневих журналістських думок на сторінках преси, відсутністю професійних досліджень цієї проблематики, а також – недостатністю, а то і відсутністю навчальних посібників з масової музичної культури України.

Слід зазначити, що взаємодію естрадної музики і фольклору характеризують наступні виконавські прийоми: 1) використання народних інструментів або манери гри на них (використовується в джазі, року); 2) виконання мелодійних ліній і багатоголосих пластів в автентичній фольклорно-співацькій манері (застосовується в джазі, рок- і поп-музиці).

Ключові слова: естрадна музика, фольклор, опо-музика, народна пісня, фольклорні традиції.

Abstract. Modern mass music belongs to the notable phenomena of the musical culture of Ukraine in the last decades of the 20th and the beginning of the 21st century. A characteristic feature of this period was the appeal to folklore origins. More and more ensembles and solo performers are appearing, whose work synthesizes its musical folklore in various stylistic directions of mass musical culture. These musicians represent Ukraine in near and far abroad, their compositions are broadcast on radio and television. The great demand for this music also serves as proof of the perspective of their work: the popularity of concerts and performances, circulation of audio productions, high ratings in hit parades, mentions in mass media.

The need for national identity makes it necessary and important to study all aspects of the national musical culture of the past and present. From this point of view, the field of interaction of Ukrainian folklore with modern world jazz, rock and pop music is of undeniable interest.

The serious study of domestic jazz, rock and pop music is actualized by the lack of in-depth research in this field, the predominance of superficial journalistic opinions on

the pages of the press, the lack of professional research on this issue, as well as the lack, or even the absence, of teaching aids on the mass musical culture of Ukraine.

It should be noted that the interaction of pop music and folklore is characterized by the following performing techniques: 1) the use of folk instruments or the manner of playing them (used in jazz, rock); 2) performance of melodic lines and polyphonic layers in an authentic folk-singing manner (applied in jazz, rock and pop music).

Key words: pop music, folklore, pop-music, folk song, folklore traditions.

Постановка проблеми. При розгляді характерних рис українського фольклору, можна відмітити, що мелодика українських народних пісень відрізняється інтонаційним мотивом, метро-ритмічною різноманітністю, залежною від змісту і соціальної функції того або іншого фольклорного зразка, жанру, місця побутування і так далі. Найбільш елементарними, відносно звукоряду і діапазону, ритму і структури є календарно-обрядові пісні. За ними ідуть танцювальні мелодії і гумористичні пісні. Найбільш розвинені в галузі мелодійної будови історичні, побутові і ліричні пісні. Їх звуковий діапазон буває більше октави, синтаксис значно складніший, з очевидним ухилом в асиметрію (особливо в протяжних наспівах). Початок мелодій проходить на різних ступенях ладу, частіше закінчуються на першій або п'ятій.

Українська народна музика позначена розвиненим багатоголоссям. Виділяються два основних його типи: гомофонно-гармонійне і підголосок. Є пісні, об'єднуючі окремі елементи цих двох типів. У гомофонно-гармонійних піснях основний мелодійний голос – верхній, а останні складають гармонійний фон. В основі голосоведення – рух паралельними терціями, зрідка – секстами. У кадансах голоси розходяться в октаву або сходяться в унісон.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню особливостей українського фольклору присвячені роботи В. Головінського, М. Гордійчук, В. Гошовського, С. Грици, В.Гусєва, І.Земцовського, Ф. Колесси, К. Квітки, А. Іваницького. Зокрема, в роботах В. Гошовського досліджені особливості пісень «коломийкового типу», які часто використовуються як матеріал для створення композицій.

Мета статті полягає у встановленні основних типів взаємовпливу фольклорного музичного мистецтва і джазу, року, поп-музики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якщо фольклор народів Африки заснований на ритмічній різноманітності, переважаючим над мелодійним початком, то європейський фольклор є повною протилежністю в цьому. Прикладом може служити український музичний фольклор. Для дослідження його особливостей були використані роботи: В. Головінського (Головінський, 1981), М. Гордійчука (Гордійчук), В. Гошовського (Гошовський, 1971), С. Грици (Грица, 2000), Ф. Колесси (Колесса, 1970), А. Іваницького (Іваницький, 1997). При розгляді характерних рис українського фольклору, можна відмітити, що мелодика українських народних

пісень відрізняється інтонаційним мотивом, метро-ритмічною різноманітністю, залежною від змісту і соціальної функції того або іншого фольклорного зразка, жанру, місця побутування і так далі. Найбільш елементарними, відносно звукоряду і діапазону, ритму і структури є календарно-обрядові пісні. За ними ідуть танцювальні мелодії і гумористичні пісні. Найбільш розвинені в галузі мелодійної будови історичні, побутові і ліричні пісні. Їх звуковий діапазон буває більше октави, синтаксис значно складніший, з очевидним ухилом в асиметрію (особливо в протяжних наспівах). Початок мелодій проходить на різних ступенях ладу, частіше закінчуються на першій або п'ятій. В процесі розвитку часто спостерігається прийом оспівування (в основному, D і T), який іноді призводить до зміни засад ладів.

Українська народна музика позначена розвиненим багатоголоссям. Виділяються два основних його типи: гомофонно-гармонійне і підголосок. Є пісні, об'єднуючі окремі елементи цих двох типів. У гомофонно-гармонійних піснях основний мелодійний голос – верхній, а останні складають гармонійний фон. В основі голосоведення – рух паралельними терціями, зрідка – секстами. У кадансах голоси розходяться в октаву або сходяться в унісон.

До гомофонно-гармонійних належать більшість пісень літературного походження, пісень-романсів, а також немало танцювальних і гумористичних з кількістю голосів від двох до чотирьох.

Яскравою стильовою своєрідністю відрізняються пісні підголосків, в основному протяжні. У основі голосоведення – чергування терцій, квінт і октав (у кадансах). Специфічною межею, яка визначає національне звучання пісень підголосків, є рух паралельними квінтами і особливо трезвуками. Кожен голос самостійний.

«Специфічний національний стиль народної музики визначається не тільки структурою мелодики або особливостями багатоголосся. Великого значення в цьому набувають її основи ладів і метро-ритмічна структура» (Гордійчук, 19079).

У українській народній музиці в результаті багатівікового розвитку виробилася система ладів. Найбільш поширені з них – іонійський, лідійський, міксолідійський, еолійський, фрігійський, дорійський, гармонічний мінор, двічі гармонічний мінор, змінний мажоро-мінор і міноро-мажор, однойменний мажоро-мінор. У різноманітності ладу української народної музики значну роль грає принцип зіставлення окремих ладів, їх змінність. Великий вплив на особливості ладу роблять явища варіантності інтонаційного розвитку, коли один і той же інтервал (наприклад: терція або чиста кварта) залежно від мелодійного контексту і емоційного змісту може мати декілька якісно відмінних варіантів.

Метро-ритміці української народної музики властиві квадратно-симетричні побудови (частіше в рухомих мелодіях), а також різноманітні типи вільних метрів (змінних і змішаних, відсутність розділу на такти і т. п.).

Найбільш вільну метричність мають думи, плачі, а також протяжні багатоголосі пісні.

«В процесі виконання значну роль грає імпровізація. Прагнучи глибше розкрити поетичні образи і їх емоційний зміст народні виконавці варіюють основний музичний матеріал в різних куплетах пісні, широко застосовуючи при цьому прийом внутрішньоскладових розспівів» (Гордійчук, 1979). Ця імпровізаційність, також як колективність, анонімність, синкрітизм, архаїчна інтонаційна і лад сфери дає можливість припустити про схожість між африканським і українським фольклором.

Використання фольклорних традицій та їхній взаємозв'язок з композиторською творчістю досить виразно прослідковується в пісні «Звільнилася» групи «Dat». Він відображений в стильовому напрямі World Music. Ця пісня відкриває альбом «Жало».

Звернувши увагу на текст пісні, можна виділити особливість: всі рядки закінчуються словами та на звук «а», тільки саме останнє слово – на «о» в слові «минуло»:

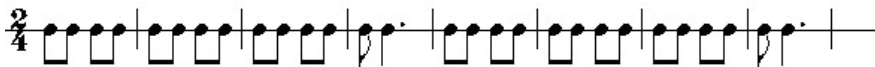
Вийшла, вийшла душа з тіла
Та й блука довкола.
Неприкаяна, несміла
Заховалась гола.
Вийшла, вийшла долі сіла
Дай когось гукала
Задивлялася довкола
Когось все шукала.

Таким чином, засобами поезії створюється образ замкнутого кола і неможливості розірвати його. Тим паче, що образ неприкаяної душі, її вихід з тілесної оболонки у фольклорі характерний для текстів псалмів:

Вийшла, вийшла душа з тіла
Та й блука довкола.
Неприкаяна, несміла...

Цій ідеї підпорядковані всі засоби виразності пісні, починаючи з її вербального тексту. У пісні непостійна складочислова форма (тільки у 2 куплеті 5 складів, проте і то весь час змінюється). Це є нетиповим для народних пісень з їх чіткою складочисловою структурою, що належить до певних видів пісень, які відрізняються одна від одної (наприклад: колядки із складочисловою структурою 5+5 і петрівські, що мають структуру 5+3). В даному випадку, повертаючись до теорії В.Гошовського, спостерігається приклад розповсюдження коломисчного типу. («Розповсюдження «коломисчного мислення» на Східну Україну привело до виникнення пісень з

трансформованою коломиєчною формою». Ритмоформула першого куплета пісні «Звільнилася» представляє трохи змінену модель коломиїки, що відповідає типу 1, підгрупа а) – коломиїка в первинній формі без приспіву (за системою В.Гошовського (Гошовський, 1971):

Мелодика пісні ґрунтується на звукоряді мажорної пентатоніки d – e – fis – a – h з опорним основним звуком d. Мелодійна лінія розвивається за принципом варіювання, інтонацією, що найбільш вживається, є повторення тоніки, до якої мелодія кожного разу повертається в кінці фрази. Така повторність на одному звуці характерна для мелодики українських народних пісень, а в даному випадку використовується для створення образу невтомного пошуку.

У повторенні приспіву присутні елементи імпровізаційності в рамках даної пентатоніки, яка використовується в різних стильових напрямках джазу для обігрування домінантової функції. Ця постійна «домінантовість» в мелодії ще більш підкреслюється її гармонізацією: вся пісня витримана на одному акорді – D₇ (що є характерною ознакою в деяких стильових напрямках джазової і рок-музики). У манері розспіву, у використанні глісандо і бурдону квінти в мелодії (як імітація ліри), спостерігаються риси народного співу, оригінально відображені за допомогою студійної техніки накладення голосів і різних обробок (див. в партитурі – Canto Harmonizer). Аранжування пісні випробовує вплив груп «Enigma» і «Deep Forest» (наприклад, партія ударних інструментів написана в стилі хіп-хоп (rap), часто використовувана цими групами).

За структурою пісня є варіантом куплетної форми, типу ABABV. Після вимовлення слова «минуло» в останньому приспіві на мить рух припиняється і на фоні D₇-акорду скрипок звучить тільки «електронне» відлуння цього слова. Замкнутий круг розірваний, душа нарешті «Звільнилася».

Розглянута вище пісня є зразком композиції, що належить до напряму World Music, відмінною рисою якого є використання семплів вокального і інструментального фольклору народів світу (звідси і відбувається назва World – світова музика). Часто замість семплів використовується живе звучання народних інструментів, а також вокалу в народній співацькій манері. Комплекс засобів музичної виразності, використовуваний в пісні «Звільнилася» підтверджує вищевикладене:

а) використання коломиєчної ритмоформули в основі пісні, що говорить про розповсюдження коломиєчного мислення по всій Україні із західної її території, що знайшло заломлення в творчості поп-групи, що не належить до західного регіону (р. Змела);

б) використання в тексті пісні слів, характерних для західно-українського діалекту;

в) варіантний розвиток мелодійного матеріалу у вокальній партії, що має своє походження від народного музикування;

г) у багатоголосій манері співу, використовуваній в приспіві, – є видимим зв'язок з бурдонною фактурою фольклору.

Композиція «Автентичне життя» є яскравим зразком сучасної обробки українських народних пісень, оскільки об'єднує в собі різні способи підходу до фольклорного матеріалу, а саме:

- використання народних інструментів і манери гри на них (скрипка);

- виконання вокальної партії в автентичній фольклорно-співацькій манері;

- використання інтонацій фольклору в року (наприклад, інтонація низхідної чистої кварта, що є візитною картою hard -року і початкові інтонації коломийки, субкварта українських народних пісень);

- сплав власної західно-української манери виконання з традиціями джаз-року (на основі ритмічних особливостей коломийки (додаток 2, приклад 7) – акцентування слабкої частки як у всьому джазі – підкреслення другої і четвертої частки (у 4/4-м такті), використання шістнадцятих нот як найменшої рахункової одиниці – так і в джаз-року, року та інших стильових напрямках і жанрах сучасної джазової і рок музики).

Висновки. Таким чином, в естрадній музиці України впродовж двох останніх десятиліть можна прослідкувати цікаву лінію: рух від обробок народних пісень і оригінальних композицій на фольклорній основі (народних інструментів, що включають використання, їх тембрів або прийомів гри на них; а також виконання вокальних пластів в автентичній співацькій манері) до органічного синтезу власної композиторської манери з інофольклорною, що призвів до народження нового стилю World Music.

Цей напрям стає одним з провідних в українській естрадній музиці початку ХХІ століття. Якщо виходити з гіпотези спільності походження світового фольклору, як одної з найбільш ранніх стадій розвитку культури людства, можна припустити про існування єдиної інтонаційної бази.

Список літератури

Головинский Г. (1981) Композитор и фольклор. Из опыта XIX – XX веков. М.: Музыка. 279 с.

Гордійчук М. (1979) Українська народна музика. *Фольклор і фольклористика*. К.: Музична Україна. С.5-48.

Гошовский В. (1971) У истоков народной музыки славян. Очерки по музыкальному славяноведению. М.: Советский композитор. 305 с.

Грица С. (2000) Спільність мелодичних типів у слов'янській пісенності Карпат. *Фольклор у просторі і часі*. Тернопіль: Астон. С.21-32.

Колесса Ф.М. (1970) Музикознавчі праці. К.: Наукова думка. 592 с.

Іваницький А.І. (1997) Українська музична фольклористика. К.: Заповіт. 391 с.

References

- Holovynskiy H. (1981) Kompozytor y folklore [Composer and folklore]. Yz oryta KhIX – XX vekov. M.: Muzyka. 279 s.
- Hordiichuk M. (1979) Ukrainska narodna muzyka [Ukrainian folk musician]. Folklor i folklorystyka. K.: Muzychna Ukraina. S.5-48.
- Hoshovskiy V. (1971) U ystokov narodnoi muzyky slavian [In the origins of folk music of the Slavs]. Ocherky po muzykalnomu slavianovedenyiu. M.: Sovetskiy kompozytor. 305 s.
- Hrytsa S. (2000) Spilnist melodychnykh typiv u slov`ianskii pisennosti Karpat [Commonality of melodic types in Carpathian Slavic songwriting]. Folklor u prostori i chasi. Ternopil: Aston. S.21-32.
- Kolessa F.M. (1970) Muzykoznavchi pratsi [Musicological works]. K.: Naukova dumka. 592 s.
- Ivanytskiy A.I. (1997) Ukrainska muzychna folklorystyka [Ukrainian musical folkloristics]. K.: Zapovit. 391 s.
-

УДК 784

ORCID: 0000-0003-3182-6924

Столярчук Б.Й.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ І ЇЇ РОЛЬ У ВІДРОДЖЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. У статті представлено матеріали про кафедру музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ, одну з небагатьох в Україні, яка сформувалась у сучасний, освітній, науковий і навчально-методичний центр традиційної народної музичної культури Західного регіону України.

В період формування кафедри відбулось багато змін і подій пов'язаних у підготовці фахівців, залучення їх до науково-дослідної і творчої роботи.

За весь період діяльності кафедри підготовлено більше 700 спеціалістів, які працюють у багатьох мистецьких та освітніх закладах нашої держави, і зарекомендували себе як керівники колективів, переможці міжнародних конкурсів і фестивалів народного мистецтва, науковці та дослідники музичної творчості свого народу.

Викладачі кафедри музичного фольклору мають високий досвід педагогічної роботи, виховують кваліфікованих спеціалістів у галузі національного музичного фольклору, збирачів пісенно-інструментальної традиції українського народу. Кафедра одна з кращих в Україні у підготовці виконавців і дослідників традиційної народної музики. На кафедрі ведеться робота над комплексною науковою темою «Етномузична культура Західної України» (науковий керівник, доцент Р.І. Дзвінка) та реалізується науковий проект «Збереження реалітів народномузичної спадщини Полісся» затвердженої МОН України. За участі викладачів та студентів в нашому регіоні, проведено численні фольклорні експедиції, видаються фольклорні збірники, навчальні посібники, методичні рекомендації, здійснюються студійні фондові записи, передачі на радіо і телебаченні, проводяться звітні концерти, творчі вечори.

Ключові слова: музична культура, конкурси, фестивалі, дослідницька робота, збирачі музичного фольклору, звітні концерти.

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 9

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 10.06.2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 10,0. Наклад 100 пр. Зам. 43.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».